

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/147/2019
Identifikačné číslo spisu: 1112237883
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1112237883.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. Y., bývajúceho v F., zastúpeného JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, advokátom, s o sídlom v Bratislave, Timravina 9, proti žalovanému Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, so sídlom v Bratislave, Hlboká cesta 2, o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25Cpr/9/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018 sp. zn. 4CoPr/13/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Bratislave uznesením zo dňa 30. októbra 2015 sp. zn. 4CoPr/13/2014 ostatným rozsudkom (v poradí druhým) zo dňa 27. októbra 2016 č. k. 25Cpr/9/2012-392 žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci sa zaoberal predovšetkým formálnymi náležitosťami právneho úkonu smerujúceho k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru, ktorý žalobca napadol. Výpovedný dôvod vymedzený dikciou § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 400/2009 Z.z. v platnom znení (ďalej aj ako „zákon o štátnej službe“) predpokladá organizačnú zmenu spočívajúcu v zrušení štátnozamestnaneckého miesta a zároveň predpokladá, že služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca iné vhodné štátnozamestnanecké miesto. Okresný súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaný voči žalobcovi postupoval pri podaní výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru v zmysle zákona o štátnej službe, ako aj Zákonníka práce účinného v čase dania výpovede (ďalej aj „ZP“). Mal za nepochybné, že došlo k zrušeniu štátnozamestnaneckého miesta, tak ako to vyžaduje zákon o štátnej službe, ktorý podmieňuje možnosť služobného úradu dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak sa zrušuje alebo zrušilo štátnozamestnanecké miesto. Túto podmienku mal za splnenú, keďže predmetné rozhodnutie bolo predložené v písomnej forme a mal z neho za zrejmé, aké štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené a kto bol na tomto štátnozamestnaneckom mieste zaradený. Zároveň vyhodnotil, že z odôvodnenia tohto

rozhodnutia vyplýva, prečo došlo k postupu, ktorým bolo zrušené predmetné štátnozamestnanecké miesto žalobcu, čím mal za preukázanú príčinnú súvislosť medzi vykonanou organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu. Ohľadom ponukovej povinnosti prijal záver, že ponuková povinnosť v štátnozamestnaneckých vzťahoch sa viaže na tie vhodné štátnozamestnanecké miesta, ktoré má služobný úrad k dispozícii v čase dania výpovede, pričom vhodnými štátnozamestnaneckými miestami sa pritom v režime štátnozamestnaneckého pomeru rozumejú tie miesta, ktoré sú v tom istom druhu štátnej služby, v tom istom odbore štátnej služby a na tú istú funkciu. Ak v čase dania výpovede zamestnávateľ nedisponoval voľným vhodným štátnozamestnaneckým miestom pre žalobcu, nebol ani povinný ponúkať mu prípadné voľné miesto vhodné pre žalobcu, ktoré sa uvoľnilo alebo vzniklo v priebehu plynutia výpovednej doby (porovnaj aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 54/03). Konštatoval, že žalovaný v čase dania výpovede nedisponoval iným vhodným štátnozamestnaneckým miestom pre žalobcu a ani miestom, na ktoré by ho v služobnom úrade žalovaného bolo možné trvalo preložiť. Nemal za preukázaný diskriminačný postup žalovaného proti žalobcovi a námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vznesenú žalobcom vyhodnotil ako nedôvodnú. Mal za to, že dvojmesačná prekluzívna lehota na podanie žaloby začala žalobcovi plynúť odo dňa 1. augusta 2012 a uplynula dňa 1. októbra 2012, preto žaloba podaná na súde dňa 14. novembra 2012 bola podaná po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty. Pokiaľ počas plynutia výpovednej doby sa stal žalobca práceneschopný od 30. júla 2012 do 16. septembra 2012, táto skutočnosť nemala žiaden význam na plynutie dvojmesačnej lehoty v zmysle § 77 ZP, nakoľko počiatok a plynutie lehoty na uplatnenie práva na určenie neplatnosti výpovede nemôže ovplyvniť ani prípadná práceneschopnosť zamestnanca (R 119/1999, R 89/1997, Zo súdnej praxe č. 4/1997). Súd prvej inštancie uzavrel, že žaloba o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru nie je dôvodná, preto ju zamietol spolu s náhradou mzdy, ktorej sa žalobca domáhal titulom neplatného skončenia pracovného (štátnozamestnaneckého) pomeru.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 24. októbra 2018 sp. zn. 4CoPr/13/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie správnym smerom a v rozsahu potrebnom z hľadiska skutočností potrebných pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na vec aplikoval zodpovedajúce právne normy, ktoré aj správne vyložil. Svoje skutkové a právne závery v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z., ďalej aj „CSP“), s čím sa odvolací súd stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP). V odvolaní uvádzané argumenty nie sú spôsobilé privodiť iný než ním vyslovený právny záver o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku na určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu vzhľadom na jeho preklúziu. V ďalšom sa odvolací súd vyjadril konkrétne k odvolacím námietkam žalobcu (body 34. až 38. rozsudku krajského súdu), ktoré vyhodnotil ako nedôvodné a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odvodil s poukazom na § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Dovolateľ uviedol tri právne otázky, ktoré ešte neboli dovolacím súdom vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Ako prvú otázku uviedol „Vzťahuje sa § 56 zákona č. 400/2009 Z.z. aj na prípad, ak sa štátny zamestnanec domnieva, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou na základe § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. nedošlo z dôvodu neplatnosti predmetnej výpovede?“ Ako druhú otázku uviedol „Odkazuje formulácia „odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť“ v zmysle § 77 ZP na posledný deň neplatného skončenia pracovného pomeru?“ a ako tretiu otázku uviedol „Či je v zmysle § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe preukázaná absolútna nemožnosť zamestnávať zamestnanca v stálej štátnej službe, aj keď má zamestnávateľ v čase výpovede štátnozamestnaneckého pomeru neobsadené pracovné pozície v dočasnej štátnej službe?“ Dovolateľ vo vzťahu k prvej dovolacej otázke uviedol, že sa domnieva, že súd pochybil pri právnom posúdení § 56 zákona o štátnej službe, keďže „k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona nedošlo“, a to z dôvodu, že predmetná výpoveď bola v rozpore so zákonom, a preto k skončeniu právneho vzťahu na základe zákona dôjsť nemohlo a ani nedošlo. Dovolateľ sa domnieva, že predmetná výpoveď je na základe zákona neplatná, keďže bola daná v rozpore s § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe. Vo vzťahu k druhej dovolacej otázke dovolateľ uviedol, že nespochybňuje prekluzívnosť danej dvojmesačnej lehoty, avšak domnieva sa, že súd pochybil pri posúdení začiatku plynutia tejto doby. Logickým výkladom dochádza k záveru, že § 77

ZP odkazuje na posledný deň neplatného skončenia pracovného pomeru, a to bez ohľadu na to, či plynula ochranná doba alebo nie. Podstatný je tu deň, ku ktorému de facto a aj de iure došlo k skončeniu pracovného pomeru, a tak začiatok plynutia dvojmesačnej prekluzívnej lehoty musí taktiež pripadnúť na posledný deň neplatného skončenia pracovného pomeru. Podľa dovolateľa formulácia „odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť“ v zmysle § 77 ZP definuje začiatok plynutia prekluzívnej lehoty a nijakým spôsobom nevyklučuje aplikáciu ochrannej doby v zmysle § 64 ods. 2 ZP. Vylúčenie aplikácie ochrannej doby je svojvoľné a odporujúce princípu právnej istoty. Dovolateľ ďalej uviedol, že § 77 ZP upravuje rámec súdnej a inej právnej ochrany občana pred neplatnou výpoveďou. Pokiaľ § 64 ods. 2 ZP občanovi ukladá, že pracovný pomer skončí uplynutím posledného dňa ochrannej doby, tak súd nemôže svojvoľne interpretovať začiatok plynutia lehoty podľa § 77 ZP na iný deň, ako je deň neplatného skončenia pracovného pomeru. Dovolateľ sa domnieva, že práve v tomto súd pri právnom posúdení pochybil. Vo vzťahu k tretej dovolacej otázke dovolateľ uviedol, že má za to, že konštatovanie odvolacieho súdu, že vhodným štátnozamestnaneckým miestom pre štátneho zamestnanca v stálej štátnej službe je voľné miesto v stálej štátnej službe, predstavuje chybný záver súdu, pričom poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/190/11. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolateľ poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 96/2011 a sp. zn. 5 MCdo 8/2008 a z nich vyplývajúcu charakteristiku nepreskúmateľného rozhodnutia súdu a právo na riadne odôvodnenie zásadných právnych a skutkových otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie vo veci samej. Podľa dovolateľa sa odvolací súd odklonil od vyššie uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a závažne zmenil interpretáciu § 157 ods. 2 O.s.p., resp. § 220 ods. 2 CSP a nedal jasné a zrozumiteľné odpovede na základné právne a skutkovo relevantné otázky, na ktoré v dovolaní poukázal. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu vyplývajúcejmu z § 420 písm. f/ CSP dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd ignorovali písomné dôkazy, z ktorých jednoznačne vyplýva, že žalovaný mal pre žalobcu v čase podania výpovede voľné štátnozamestnanecké pozície, nevyhodnotili ich a v dôsledku tohto procesného pochybenia dospeli k nesprávnym skutkovým záverom. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, tak navrhol zrušenie a j rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenie tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v o svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je dostatočne odôvodnený, výklad zákonných ustanovení relevantných pre rozhodnutie v danej veci nevybočuje zo znenia týchto ustanovení tak, že by popieral ich význam a účel. Odvolací súd v danom prípade nerozhodoval svojvoľne, ale na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu a na základe príslušnej právnej úpravy. Navrhol, aby dovolací súd dovolateľom podané dovolanie ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia odvolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015).

7.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie

konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 319/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

7.2. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f/ CSP a procesnú vadu spočívajúcu v porušení práva na spravodlivý proces videl v nesprávnom postupe súdov prvej a druhej inštancie v procese dokazovania a pri hodnotení dôkazov. Namietal tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, keď právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP neuviedol, ale len poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 96/2011 a sp. zn. 5 MCdo 8/2008 a z nich vyplývajúce jeho právo na riadne odôvodnenie zásadných právnych a skutkových otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie vo veci samej. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedol tri právne otázky (bližšie viď bod 3. tohto rozhodnutia).

11. V zmysle § 420 písm. f/ CSP, z ktorého dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania platí, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

12. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky

sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. V súvislosti s námietkou dovolateľa o pochybení odvolacieho (i prvoinštančného) súdu v procese dokazovania, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania (CSP), ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Na základe uvedeného je vyššie uvedená námietka dovolateľa o porušení jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedôvodná, preto v tejto časti dovolací súd jeho dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP, z ktorého ďalšieho zákonného ustanovenia dovolateľ vyvodil prípustnosť jeho dovolania, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

19. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

20. Dovolací súd sa preto vzhľadom na uvedené najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

21. Pokiaľ žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, k uvedenému dovolací súd uvádza, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa však vzájomne vylučuje; ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená (por. napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 14/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 123/2017, m. m. 6 Cdo 129/2017, 6 Cdo 13/2017, 6 Cdo 21/2017). V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 123/2017 k možnosti vyvodzovania prípustnosti dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP uviedol, že „súčasná existencia všetkých týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že

určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálene a zároveň, že dovolacím súdom nebola riešená, resp. že je ním riešená rozdielne“ [poznámka: sťažnosť, podaná proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu, odmietol ústavný súd ako neopodstatnenú (I. ÚS 644/2017)]. Véc prejednávajúci senát, ktorý sa stotožňuje s týmito právnymi názormi, nadväzujúc na ne dodáva, že pokiaľ procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tvrdiac, že „určitá právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená“ a zvolené riešenie sa stalo súčasťou „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že tá istá otázka je rozhodovaná (riešená) rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP); (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 67/2017).

22. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky dovolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

23. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ n a myslí. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým a ni vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1382, tiež komentár autorov Edmund Horváth a Andrea Andrášiová k Civilnému sporovému poriadku a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 58/2017, 4 Cdo 125/2017).

24. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia okrem požiadaviek podľa bodu 19. tohto rozhodnutia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, atď.), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ [vyjadrenej predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napríklad sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na uvedené nadviazal aj judikát prijatý na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a v o Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (uznesenie najvyššieho súdu

sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018)].

25. Žalobca, zastúpený advokátom, v dovolaní na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd sa pri riešení rozhodujúcej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu o relevantnej právnej otázke poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 96/2011 a sp. zn. 5 MCdo 8/2008 a z nich vyplývajúcu charakteristiku nepreskúmateľného rozhodnutia súdu a jeho právo na riadne odôvodnenie zásadných právnych a skutkových otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie vo veci samej, pričom právnu otázku neformuluje. Z uvedeného možno vyvodíť, že predmetná námietka dovolateľa smeruje k nedostatočnej odôvodnenosti (nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu, čo by zakladalo zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP). K čomu odvolací súd poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá.

26. V danom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlil jeho podstatné dôvody, citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlil právne úvahy, ktorými s a pri rozhodovaní riadil. Prijaté závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim platnej právnej úprave v čase rozhodovania, a to § 157 ods. 2 O.s.p. (teraz § 393 ods. 2 CSP). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Zhrnúc uvedené nie je dovolacia námietka dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu opodstatnená a nespôsobilá privodiť vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ani nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP s absenciou náležite vymedzenej právnej otázky.

27. Žalobca tak dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ nevymedzuje spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu bez toho, aby túto právnu otázku konkrétne vymedzil. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov; inými slovami: ide o otázku, ktorú už odvolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov zostali nejednotné a neustálené (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“. Dovolateľ jednak konkrétne nevymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa vyskytla nejednotnosť, ani neuviedol žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, čím ani nepreukázal jeho odlišné rozhodovanie.

28. Dovolateľ v dovolaní výslovne uplatnil aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a ako právne otázky uviedol: „Vzťahuje sa § 56 zákona č. 400/2009 Z.z. aj na prípad, ak sa štátny zamestnanec domnieva, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou na základe § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. nedošlo z dôvodu neplatnosti predmetnej výpovede?“ „Odkazuje formulácia „odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť“ v zmysle § 77 zákona č. 311/2001 Z.z. na posledný deň neplatného skončenia pracovného pomeru?“ K čomu dovolací súd uvádza, že ide o otázky, ktoré nie sú vymedzené jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom (bližšie bod 19. a 24. tohto rozhodnutia), čo znamená, že uplatnený dovolací dôvod dovolateľ nevymedzil spôsobom vyplývajúcim z

§ 432 ods. 2 CSP. Samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, aj súdu prvej inštancie, jeho domnienky, dohady a subjektívne postoje, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

29. Dovolateľ ako ďalšiu právnu otázku v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ uviedol, „Či je v zmysle § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe preukázaná absolútna nemožnosť zamestnávať zamestnanca v stálej štátnej službe, aj keď má zamestnávateľ v čase výpovede štátnozamestnaneckého pomeru neobsadené pracovné miesto v dočasnej štátnej službe?“ K čomu dovolací súd poukazuje, že dovolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie so záverom, že dvojmesačná prekluzívna lehota na podanie žaloby začala žalobcovi plynúť odo dňa 1. augusta 2012 a uplynula dňa 1. októbra 2012, keď žaloba bola na súde podaná dňa 14. novembra 2012, teda po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty. Skutočnosť, že počas plynutia výpovednej doby sa stal žalobca práceneschopný (od 30. júla 2012 do 16. septembra 2012) nemala žiaden význam na plynutie dvojmesačnej lehoty v zmysle § 77 ZP, nakoľko v zmysle ustálenej judikatúry (R 119/1999, R 89/1997, Zo súdnej praxe č. 4/1997) počiatok a plynutie lehoty na uplatnenie práva na určenie neplatnosti výpovede nemôže ovplyvniť ani prípadná práceneschopnosť zamestnanca. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí výslovne uviedol: „V odvolaní uvádzané argumenty nie sú spôsobilé priviesť iný než ním (rozumej „súdu prvej inštancie“, pozn. dovolacieho súdu) vyslovený právny záver o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku na určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu vzhľadom na jeho preklúziu.“ Vzhľadom na uvedené je tak zjavné, že dovolateľom vymedzená vyššie uvádzaná právna otázka nebola určujúca, resp. rozhodujúca pre vyriešenie predmetného sporu. Aj keď súdy nižších inštancií posudzovali a mali za to, že pre zamestnanca v stálej štátnej službe nie je v zmysle § 29 zákona o štátnej službe vhodné miesto v dočasnej štátnej službe, preto bola preukázaná nemožnosť zamestnávať zamestnanca v stálej službe. Otázka ponukovej povinnosti miesta v dočasnej štátnej službe pre zamestnanca v stálej štátnej službe nebola otázkou rozhodujúcou (kľúčovou) pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili na jej riešení svoje rozhodnutia o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku na určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu, inak povedané, táto otázka nebola tou právnou otázkou, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu.

30. Dovolací súd preto konštatuje, že ani prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP nie je daná, preto dovolací súd dovolanie žalobcu aj v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.